

PŘÁVNÍ ÚPRAVA TĚŽBY Z MOŘSKÉHO DNA ZA HRANICEMI NÁRODNÍ JURISDIKCE

Mgr. Petr Vidlák

Úvod

Po dlouhá staletí nebyla potřeba upravit práva a povinnosti spojené s využíváním mořského dna za hranicemi národní jurisdikce, jelikož jednoduše nebyla k dispozici technika, která by tuto činnost dokázala vykonávat. Lidstvo samozřejmě také nevědělo, že se na dně oceánů takové nerostné bohatství nachází. I kdyby tomu tak bylo, neexistovala tehdy taková poptávka po nerostných zdrojích, které se na mořském dně nacházejí, aby se těžba ekonomicky vyplatila.

Díky urychlenému vývoji těžařské techniky ve 20. století se těžba z mořského dna stala uskutečnitelnou, a to i ve hloubkách, které jsou pro běžného člověka těžko představitelné.

Vznikla tak potřeba nakládání s těmito rozsáhlými nerostnými zdroji právně upravit, aby nedocházelo k těžbě z mořského dna bez jakýchkoliv pravidel a na úkor méně vyspělých států (ve vývoji těchto pravidel jsou požadavky nových rozvojových států významným hybatelem).

V současné době se nacházíme téměř v závěru tvorby pravidel pro těžbu z mořského dna za hranicemi národní jurisdikce. Základní pravidla jsou upravena v Úmluvě Organizace spojených národů o mořském právu z roku 1982¹ (*Úmluva, UNCLOS*) a Dohodě o provádění části XI Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu z roku 1994 (*Dohoda o provádění, Dohoda*). Od 90. let pak na půdě Mezinárodního úřadu pro mořské dno (*International Seabed Authority, ISA, Úřad*) probíhá příprava technických těžebních norem. Tyto se v posledních letech finalizují. Probíhá aktivní vyjednávání² vedoucí ke schválení finální podoby tzv. Těžebního řádu (*Mining Code*). S ohledem na vědecký výzkum v oblastech budoucí těžby se však objevují nové poznatky, které vyvolávají otázky, zda jsou v připravovaných pravidlech dostatečně zohledněny environmentální dopady těžby. Diskutuje se o aplikaci principu předběžné opatrnosti, který je v situaci nedostatku spolehlivých vědeckých údajů stěžejní. Řada členských států navrhuje, aby bylo schváleno moratorium na těžbu z mořského dna po dobu, než budeme dosta-

¹ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu. Smlouva podepsaná dne 10. prosince 1982 v Montego Bay. Vstoupila v platnost dne 16. listopadu 1994.

² International Seabed Authority. *29th Session of the International Seabed Authority, 2024* [online]. 2024 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.isa.org/jm/sessions/29th-session-2024/?tab=daily-bulletins>

těčně znát dopady těžby na ekosystémy oceánů, a to právě s odkazem na princip předběžné opatrnosti (*precautionary principle*).

V tomto článku se budu zabývat zejména problematikou připravovaného návrhu Těžebního řádu, a to primárně ve vztahu k zabezpečení ochrany mořského prostředí. Zvláštní pozornost budu věnovat aplikaci principu předběžné opatrnosti ve vztahu k možnosti zahájit těžbu z mořského dna.

V tomto článku se pokusím zodpovědět otázku, zda je návrh Těžebního řádu upraven tak, aby dostatečně reflektoval princip předběžné opatrnosti a zajistil ochranu hlubokomořských ekosystémů před negativními vlivy těžby z mořského dna.

Pro účely mého článku pracuji s oficiálním českým zněním mezinárodních smluv, pokud byly vyhlášeny ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

1. Věcné souvislosti

1.1 Ekonomické důvody těžby z mořského dna

Když britská výzkumná loď *HMS Challenger*³ na své cestě Pacifikem v letech 1873–1876 objevila pomocí náhodných výlovů ze dna oceánů kusy hornin ve tvaru a velikosti brambor, bylo zřejmé, že se na dně oceánů nachází zásoby minerálů, které mohou obsahovat velké množství vzácných kovů. V té době se však ještě nevědělo, jaký je rozsah těchto zásob a jaká bude potřeba těchto kovů v budoucnu.

V současné době jsou z ekonomického hlediska nejzajímavější tři typy minerálů, resp. hornických struktur, nacházející se v Oblasti, tedy na mořském dně za hranicemi národní jurisdikce: polymetalické konkrce (*polymetalic nodules*), železo-manganové kobaltem bohaté kůry (*cobalt-rich ferromanganese crusts*) a masivní sulfidické rudy (*polymetalic sulphides*). To však neznamená, že se situace nebude v budoucnu měnit. Pokud se v Oblasti naleznou i zásoby ropy a zemního plynu a jejich těžba z větších hloubek se začne ekonomicky vyplácet, lze předpokládat, že se začnou v Oblasti těžit i tyto nerostné suroviny. V současné době těžba ropy z největší hloubky probíhá na vrtné plošině *Pertido*⁴: z 2 450 metrů pod hladinou moře.

Dle dat *DeepSea Mining Alliance* obsahují polymetalické konkrce v průměru až 31 % manganu, 1,4 % niklu, 1,2 % mědi, 0,2 % kobaltu a stopy titania, molyb-

³ Royal Museums Greenwich. *Telling the story of the Challenger expedition, 1872–76* [online]. 2023 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.rmg.co.uk/stories/blog/library-archive/telling-story-challenger-expedition-1872-76>

⁴ Shell. *Perdido Overview* [online]. 2013 [cit. 2024-08-25]. Archivováno z: <https://web.archive.org/web/20130426072332/http://www.shell.com/global/aboutshell/our-strategy/major-projects-2/perdido/overview.html>

denu, vanadia a lithia. Masivní sulfidické rudy obsahují až zhruba 28,5 % mědi a 28,5 % zinku⁵.

Jedná se o velmi strategické suroviny pro průmysl⁶, tzv. baterkové kovy. Nikl je klíčová surovina pro výrobu automobilů, baterií do elektromobilů, magnetů, větrných turbín pro produkci elektrické energie, fotovoltaických článků do solárních panelů a dalších. Mangan je klíčovou surovinou pro výrobu baterií do elektromobilů a magnetů. Měď je zapotřebí pro produkci elektromotorů a větrných turbín. Kobalt je nezbytnou surovinou pro autobaterie, magnety, fotovoltaické elektrárny a také pro výrobu notebooků a mobilních telefonů.

1.2 Ochrana fauny a flóry mořského dna

Dlouho se předpokládalo, že Oblast je pouhá pustina, kde se sotva nachází nějaký život. Právě z důvodu průzkumu v Oblasti v posledních dekádách však bylo v této „nehostinné pustině“ nalezeno mnoho živočišných druhů, kdy některé z nich jsou závislé na horninách, které se mají těžit.

V magazínu *Science Daily* je uvedeno, že v zóně Clarion/Clipperton je odhadem až 5 578 druhů živočichů, z čehož 88 % – 92 % jsou naprosto unikátní a nebyly nalezeny nikde jinde na světě.⁷ Skupina biologů vytvořila tzv. CCZ checklist, ve kterém zapisuje a popisuje jednotlivé nálezy organismů, které byly odebrány a objeveny v průběhu let v CCZ.

Jaké poškození na životním prostředí hrozí při zahájení těžby v Oblasti?

Při těžbě polymetalických kongrecí z mořského dna dochází k odstranění svrchní části mořského dna do hloubky až 10 cm. Navíc dochází k rozvření sedimentů a s tím souvisejícímu zakalení vod. Těžební vozidlo způsobuje emise hluku, který se pod vodou šíří rychleji a dále než ve vzduchu. Tato činnost naruší přirozený život v místech těžby. Na polymetalických kongrecích jsou navíc závislé některé přisedlé živé organismy.

Do dnešní doby nebylo realizováno mnoho studií, které by odhadovaly hodnotu ekosystémů v Oblasti podle toho, jakou hodnotu představují pro lidstvo. Již nyní je však jasné, že minimálně ve dvou ohledech jsou ekosystémy nacházející se v potenciálních těžebních oblastech pro lidstvo hodnotné. Genetický materiál nacházející se v oblastech těžby může mít do budoucna velkou hodnotu pro farmaceutický a biotechnologický průmysl. Přístup k těmto mořským genetickým

⁵ DeepSea Mining Alliance. *Metals for Deep Sea Mining* [online]. 2023 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.deepsea-mining-alliance.com/en-gb/metal>

⁶ European Commission. *Report on the assessment of the European Union's strategic framework* [online]. 2017 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0490>

⁷ ScienceDaily. *Newly discovered cellular process* [online]. 2023 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.sciencedaily.com/releases/2023/05/230525135858.htm>

zdrojům nově upravuje tzv. BBNJ dohoda neboli Dohoda v rámci Úmluvy OSN o mořském právu o zachování a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti oblastí za hranicemi národní jurisdikce přijatá v roce 2023. Dále sekvestrace uhlíku fytoplanktonem má významnou hodnotu pro redukci uhlíku v atmosféře, což je problematika, která je v současné době považována za jednu z priorit v souvislosti se změnou klimatu.

2. Úmluva OSN o mořském právu

UNCLOS nepochybně poskytuje nejkompaktnější úpravu mezinárodních prostor. UNCLOS vzešla z 3. konference OSN o mořském právu v letech 1973–1982, přijata byla 10. prosince 1982 a nabyla účinnosti 16. listopadu 1994. UNCLOS ke dni 4. 8. 2024 ratifikovalo 170 stran.⁸ UNCLOS byla podstatně pozměněna Dohodou o provádění části XI Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu z roku 1994. Společně daly základ pro pravidla těžby v Oblasti a založily Mezinárodní úřad pro mořské dno – nezávislou mezinárodní organizaci esenciální pro regulaci činnosti v Oblasti.

2.1 Obecně k těžbě z Oblasti

Vykonávat činnosti v Oblasti mohou jen subjekty vymezené v článku 153 odst. 2 UNCLOS, kterými jsou Podnik (*the Enterprise*), účastnické státy nebo státní podniky nebo fyzické či právnické osoby, které mají státní příslušnost účastnických států anebo jsou těmito státy nebo jejich státními příslušníky účinně kontrolovány.

Pokud je žadatel o povolení činností v Oblasti fyzická či právnická osoba se státní příslušností některého z účastnických států nebo pod jejich účinnou kontrolou, musí ho tento účastnický stát, tzv. sponzorující stát, zaštitit (*sponsor*). Samotné komerční těžbě předchází dvě fáze.

První je vyhledávání. Potenciální kontrahent dá písemný závazek Úřadu, že bude postupovat dle UNCLOS a všech příslušných předpisů, a že přijme výkon kontroly Úřadem, že dodržuje tento závazek. V závazku také přibližně vymezí část Oblasti, kde bude vyhledávat. Ovšem v této části Oblasti nemá žádná exkluzivní práva, tudíž stejnou činnost zde mohou vyvíjet i jiné subjekty. Během vyhledávání by měl kontrahent vynaložit alespoň 30 000 000 USD na výzkumné práce, z nichž nejméně 10 % na zjištění polohy, topografické studium a vyhodnocení příslušné části.⁹

⁸ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu [online]. Montego Bay, 1982 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf

⁹ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu, Příloha III, článek 2 [online]. Montego Bay, 1982 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf

Pokud budoucí kontrahent úspěšně splní tyto podmínky vyhledávání, může požádat o schválení plánu práce pro průzkum zvolené části Oblasti, který je druhou fází. V plánu práce jsou vymezeny dvě stejné (co se týče zásob zdrojů) části. Jedna z nich je tzv. vyhrazená část, kde má přednostní právo vyvíjet činnost Podnik či rozvojové země. Druhá část je ta, kde může kontrahent po schválení plánu práce, a tedy uzavření kontraktu s Úřadem, zahájit průzkum. Fáze vyhledávání může potenciální kontrahent přeskočit, pokud se jedná o tzv. průkopnického investora.¹⁰ Tento institut byl zaveden Dohodou, a jedná se o takového potenciálního kontrahenta, který již podnikl rozsáhlou činnost v Oblasti před platností UNCLOS. Kontrahent zažádá o tento status při zaslání žádosti o schválení plánu práce.¹¹

Průzkum může kontrahent provádět až 15 let s možností prodloužení o 5 let (toto prodloužení však není nárokové). Po ukončení průzkumu a splnění všech podmínek dle kontraktu a UNCLOS, má kontrahent přednostní právo žádat o schválení plánu práce pro těžbu v jím „prozkoumané“ části Oblasti.¹² K srpnu 2024 prozatím nebylo požádáno o schválení žádného plánu práce pro komerční těžbu v Oblasti.

Mnoho kontrahentů však v současné době spíše volí variantu prodlužování plánů práce pro průzkum, jelikož prozatím nemají dostatečná data k vytvoření prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí (*Environmental Impact Statement*), které musí být součástí žádosti o schválení plánu práce pro těžbu.¹³

2.2 Úřad pro mořské dno

Jak již bylo zmíněno výše, Úřad (celým názvem Mezinárodní úřad pro mořské dno) je unikátní organizace zřízená UNCLOS a Dohodou. Její unikátnost spočívá zejména v rozsáhlosti jejich pravomocí. Úřad má pravomoc vytvářet závazné předpisy upravující činnost v Oblasti a věci související, a to v souladu s UNCLOS. Tyto předpisy působí navenek a přímo zavazují všechny účastnické státy UNCLOS, bez možnosti proti nim vznášet výhrady. Dále má kontrolní pravomoc nad dodržováním těchto předpisů. Zejména však má pod kontrolou veškerou činnost v Oblasti, a to prostřednictvím schvalování, pozastavování a rušení plánů práce k průzkumu

¹⁰ Dohoda o provádění Části XI Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu z 10. prosince 1982, oddíl I, [online]. New York, 1994. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-241>

¹¹ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu, Příloha III, článek 3 [online]. Montego Bay, 1982 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf

¹² Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu, Příloha III, článek 3 [online]. Montego Bay, 1982 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-240>

¹³ Abramowski, Tomasz. Osobní rozhovor s Tomaszem Abramowskim, Ph.D., Eng., ředitelem Interoceanmetal Joint Organisation. 12. dubna 2024.

a k těžbě. Mezi důležitou povinnost Úřadu také patří podpora vědeckého výzkumu v Oblasti.¹⁴

3. Princip předběžné opatrnosti

Abychom dokázali odpovědět na otázku, zda jsou pravidla těžby v Oblasti v souladu s principem předběžné opatrnosti, musíme si princip předběžné opatrnosti nejdříve definovat a vysvětlit, jakým způsobem je závazný pro Úřad.

Princip předběžné opatrnosti zabraňuje tomu, aby vědecká neznalost byla použita jako důvod k nepoužití ochranných opatření, která by mohla zabránit poškození životního prostředí. A to v případě, kdy je zde potenciál vzniku vážného či nevratného poškození.¹⁵

Tento princip je již dobře zavedeným principem mezinárodního environmentálního práva. Existuje judikatura rozvíjející jeho použití. Má přispívat v předcházení environmentálním škodám tím, že se na jeho základě mají aplikovat opatření již před začátkem činnosti, případně činnost nepovolit, a to i když není vědecká jistota, že by skutečně došlo ke škodě.

Zásada 15 Deklarace z Ria o životním prostředí a rozvoji z roku 1992 poskytuje definici principu předběžné opatrnosti. V deklaraci stojí:

„Státy by měly podle svých možností maximálně uplatňovat preventivní přístupy v ochraně životního prostředí. Tam, kde hrozí vážné či nevratné poškození, nebude využito nedostatku plného vědeckého poznání jako argumentu pro odklad nákladově účinných opatření k zabránění znehodnocování životního prostředí.“¹⁶

Princip se tedy aplikuje, a) pokud hrozí vážné nebo nevratné poškození, b) není úplná vědecká jistota ohledně možných škod způsobených činností.

3.1 Vztah principu předběžné opatrnosti k těžbě v Oblasti

Ve svém poradním stanovisku z roku 2011 se Mezinárodní soud pro mořské právo (*ITLOS*) zabýval mimo jiné vztahem mezi principem předběžné opatrnosti a činností v Oblasti.¹⁷

¹⁴ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu, část XI, oddíl 4 [online]. Montego Bay, 1982 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-240>

¹⁵ Tassin Campanella, Virginie, ed. *Routledge Handbook of Seabed Mining and the Law of the Sea*. London: Routledge, 2024,

¹⁶ Deklarace z Ria o životním prostředí a rozvoji, Princip 15. Rio de Janeiro, 1992 [cit. 2024-08-25], orig: *„In order to protect the environment, the precautionary approach shall be widely applied by States according to their capabilities. Where there are threats of serious or irreversible damage, lack of full scientific certainty shall not be used as a reason for postponing cost-effective measures to prevent environmental degradation.“*

¹⁷ International Tribunal for the Law of the Sea. *Responsibilities and Obligations of States Sponsoring Persons and Entities with Respect to Activities in the Area (Request for Advisory Opinion submitted to the Seabed Disputes Chamber)* [online]. 2011 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.itlos.org/en/main/cases/list-of-cases/case-no-17/>

ITLOS sdělil, že Pravidla pro průzkum a vyhledávání polymetalických konkréci v Oblasti (*Regulations on Prospecting and Exploration for Polymetallic Nodules in the Area*)¹⁸, a Pravidla pro průzkum a vyhledávání masivních sulfidických rud (*the Regulations on Prospecting and Exploration for Polymetallic Sulphides in the Area*)¹⁹ v sobě mají zakotvenou povinnost, aby navrhující stát (a stejně tak Úřad) aplikoval princip předběžné opatrnosti, jak je uveden v Zásadě 15 Deklarace z Ria, k zajištění efektivní ochrany pro mořské prostředí před škodlivými následky vzešlymi z činnosti v Oblasti. Tímto se z nezávazného ustanovení Deklarace z Ria stala závazná norma při provádění vyhledávání (*prospecting*) a průzkumu (*exploration*) v Oblasti. V současné době i Pravidla pro průzkum a vyhledávání železo-manganových kobaltem bohatých kůr (*the Regulations on Prospecting and Exploration for Cobalt-rich Ferromanganese Crusts in the Area*) v sobě mají toto ustanovení. Jak by se dalo očekávat, je použití tohoto principu zakotveno i v návrhu Těžebního řádu ve vztahu k těžbě (*exploitation*).

Použití principu předběžné opatrnosti je dále součástí povinnosti navrhujícího státu zajistit tzv. náležitou péči (*due diligence*). Povinnost náležité péče zavazuje stát navrhující kontrahenta, aby přijal vhodná opatření k zabránění poškození, která by mohla vzniknout z činnosti jím navrženého kontrahenta.

Vztah mezi povinnostmi náležité péče a principem předběžné opatrnosti vyplývá z rozsudku ze dne 27. 08. 1999 v kauze „the Southern Bluefin Tuna Cases“ (Nový Zéland v. Japonsko; Austrálie v. Japonsko).²⁰ Tribunál rozhodl, že strany sporu (státy) vždy musí zajistit, aby byla přijata ochranná opatření, a to i přes to, že panuje vědecká nejistota o možném vzniku škod na populaci tuňáka modroploutvého.

Tedy i přes to, že přímo v UNCLOS ani v Dohodě princip předběžné opatrnosti zakotven není, jedná se o závazný princip ve vztahu k činnostem v Oblasti, a to jak z důvodu uvedení v pravidlech pro průzkum a vyhledávání, tak i z důvodu toho, že je součástí povinnosti tzv. náležité péče navrhujících států.

¹⁸ International Seabed Authority. *The Regulations on Prospecting and Exploration for Polymetallic Nodules in the Area and Related Matters* [online] článek 31 odst. 2. 2000 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: https://www.isa.org/jm/wp-content/uploads/2022/04/isba-19c-17_0-2.pdf

¹⁹ International Seabed Authority. *The Regulations on Prospecting and Exploration for Polymetallic Sulphides in the Area* [online] článek 33 odst. 2. 2010 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: https://www.isa.org/jm/wp-content/uploads/2022/04/isba-16a-12rev1_0.pdf

²⁰ *The Southern Bluefin Tuna Cases* (New Zealand v. Japan; Australia v. Japan). Provisional Measures, ITLOS, Order of 27 August 1999.

3.2 Možná opatření k naplnění principu předběžné opatrnosti ve vztahu k těžbě z mořského dna

Jak bylo uvedeno výše, princip předběžné opatrnosti se na těžbu v Oblasti použije. Jakým způsobem by měl Úřad postupovat, aby činnost probíhala v souladu s tímto principem?

Ve své publikaci s názvem „*Routledge Handbook of Seabed Mining and the Law of the Sea*“ spoluautoři shrnují²¹, že běžně je zapotřebí splnit následující požadavky:

- a) Získat adekvátní tzv. informace o výchozím stavu (*baseline data*) ohledně prostředí, do kterého je zasahováno. Pojem „baseline data“ by se dal dle Collins dictionary definovat jako statistická informace získaná na počátku vědeckého průzkumu či činnosti, která bude použita ke sledování změn vzniklých na základě konkrétního zásahu do konkrétního prostředí.²² V našem případě by se tedy jednalo o sběr dat o prostředí na místech potenciální těžby v Oblasti;
- b) Provést posouzení potenciálního dopadu navrhované činnosti na místo, kde bude činnost probíhat, a to prostřednictvím EIA (Environmental Impact Assessment);
- c) Stanovení, zda existuje riziko vážného nebo nevratného poškození (*serious or irreversible harm*);
- d) Posouzení, zdali takové riziko lze dostatečně snížit;
- e) Činností, u nichž nelze riziko vážného či nevratného poškození snížit, nesmí být povoleny.

Profesorka Aline Jaeckel na online semináři pro *British Institute of International and Comparative Law* (BIICL) také zmiňuje, že k naplnění tohoto principu je zapotřebí, aby probíhalo důkladné monitorování důsledků činnosti (těžby), a to nejen samotným vykonavatelem činnosti (kontrahentem), ale i Úřadem, který je orgánem kontroly dle čl. 153 odst. 1 Úmluvy. S tím souvisí i pravomoc Úřadu k přijetí přímých opatření při riziku vzniku škody na životním prostředí. K tomu musí mít Úřad finanční a personální kapacity, jelikož sledování činnosti kontrahentů může probíhat v několika oceánech současně a sledovaná oblast je rozsáhlá a probíhá v izolovaných částech oceánu a v hloubkách několika tisíců metrů pod hladinou. Zároveň by měl Úřad disponovat potřebnou technickou vybaveností, aby kontrolu mohl provádět sám a nespoléhal pouze na data kontrahentů, která nemusí být objektivní. Vedle toho má Úřad disponovat potřebnou kapacitou

²¹ Tassin Campanella, Virginie, ed. *Routledge Handbook of Seabed Mining and the Law of the Sea.*, London: Routledge, 2024, str. 69

²² Collins Dictionary. *Baseline Data* [online]. 2024 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/baseline-data>

ke zhodnocení EIA k plánům práce, které kontrahenti Úřadu předkládají před zahájením komerční těžby.²³

Opatřeními k naplnění principu předběžné opatrnosti ve stávajících i připravovaných předpisech Úřadu se budu zabývat v následujících částech mého článku.

4. Ustanovení návrhu Těžebního řádu relevantní z hlediska ochrany životního prostředí

V této části se budu věnovat ustanovením návrhu Těžebního řádu, která se týkají ochrany životního prostředí nebo jinak slouží k naplnění principu předběžné opatrnosti. Budu pracovat s návrhem Těžebního řádu ze dne 16. 2. 2024 (*Draft regulations on exploitation of Mineral resources in the Area*, ISBA/29/C/CRP.1), neboť se jedná k dnešnímu dni o neaktuálnější veřejně dostupnou verzi návrhu Těžebního řádu. Na finalizaci Těžebního řádu se stále pracuje a dle současného plánu by měl být finalizován před 30. schůzí Shromáždění v roce 2025.²⁴

Návrh Těžebního řádu se skládá z ustanovení upravujících: podmínky pro schválení žádosti o těžbu, práva a povinnosti kontrahentů, pravidla k ochraně životního prostředí, uzávěrku těžby, finanční podmínky kontraktu, poplatky spojené s těžbou, nakládání s informacemi, provádění inspekce, vykonatelnost ustanovení a řešení sporů.

4.1 Povinnosti kontrahenta související s ochranou životního prostředí

4.1.1 Posouzení vlivů na životní prostředí

Zájemci o těžbu v Oblasti jsou povinni posoudit vliv činnosti na životní prostředí (*Environmental Impact Assessment*) v souladu s články 46 až 48bis návrhu Těžebního řádu.

Cílem posouzení vlivů na životní prostředí je předpovědět možný vliv navrhované činnosti na životní prostředí a umožnit tak Úřadu, aby mohl posoudit potenciální dopady, které by uzavřením kontraktu s žadatelem (umožněním těžby) mohly být způsobeny. Proces posouzení vlivů na životní prostředí a vyhotovení Prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí je úkolem žadatele a elementární podmínkou pro schválení žádosti o těžbu.

²³ Jaeckel, Aline. *Deep Seabed Mining & International Law: Is a Precautionary Pause Required* [online]. YouTube, 2023 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ASXgrVHAP-Cc&t=2755s>

²⁴ Abramowski, Tomasz. Osobní rozhovor s Tomaszem Abramowskim, Ph.D., Eng., ředitelem Interoceanmetal Joint Organisation. 12. dubna 2024

Proces by měl mít tyto fáze:

- a) Zjišťovací řízení (*scoping*), ve kterém jsou identifikovány navrhované aktivity a poškození na životním prostředí, která mohou být činnostmi způsobeny. Fáze je ukončena předložením Zprávy o zjištěních (*Scoping report*) Sekretariátu Úřadu. Důležitou součástí Zprávy o zjištěních je shrnutí veškerých informací o výchozím stavu (*baseline data*) a vědeckých studií s nimi souvisejících;
- b) Fáze, ve které se hodnotí dopady na životní prostředí v souladu s článkem 47 návrhu Těžebního řádu;
- c) Příprava a předložení Prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí (*Environmental Impact Statement*) Úřadu za účelem oznámení a dokumentace výsledků posouzení vlivů na životní prostředí. Prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí musí být v souladu s článkem 93 návrhu Těžebního řádu konzultováno s pobřežními státy;
- d) Zhodnocení Prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí a jeho publikace na webových stránkách Úřadu. Zhodnocení provádí Právní a technická komise (*Legal and technical commission*, dále též jen „Komise“), která vyhotoví zprávu o hodnocení s doporučením Radě, jestli posouzení vlivů na životní prostředí (společně s celým navrhovaným plánem práce) splňuje stanovené podmínky.

Součástí procesu je také proaktivní konzultace se všemi zainteresovanými stranami ve všech stádiích procesu. Celý proces by měl být dále v souladu s doporučeními Úřadu a standardy Úřadu.

Zmiňované Prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí má shrnout celý proces a výsledky posouzení. Prohlášení musí být konzultováno a revidováno nezávislými experty na daný obor. Prohlášení musí být ve všech verzích dostupné na webových stránkách Úřadu, aby byla zabezpečena kompletní transparentnost.

Pokud v průběhu činnosti dojde kontrahent ke zjištění, že jím realizované posouzení vlivů na životní prostředí nebo Prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí neobsahuje veškeré relevantní okolnosti a skutečnosti, je nutné, aby provedl nové posouzení vlivů na životní prostředí a upravil Prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí.

4.1.2 Testovací těžba (*Test mining*)

Před podáním žádosti o těžbu (návrhu na schválení plánu práce) musí žadatel realizovat pokusnou těžbu (*test mining*). Tato je upravena v čl. 48ter návrhu Těžebního řádu. Testovací těžba je definována v odst. 2 jako testování integrovaného systému veškerého vybavení a všech souvisejících kroků (např. zkouška

sběračů, zvedacích a uvolňovacích mechanismů) pro činnosti těžby v Oblasti v možné těžební zóně (zóna průzkumu). Má probíhat za vhodných technických i časových podmínek a má poskytnout data pro posouzení vlivů na životní prostředí, Plánu monitoringu a environmentálního řízení i vyhotovení plánu práce.

Jejím cílem je otestovat těžební vybavení žadatele, poskytnout vhodná data o dopadech činnosti a pomoci Komisi a Radě při rozhodování, zdali je žadatel technicky kvalifikovaný k těžbě z mořského dna.

Výsledkem pokusné těžby je Zpráva z pokusné těžby (*Test Mining Report*), která musí být součástí žádosti o těžbu. Pokud z pokusné těžby vzniknou nějaké zisky, měly by být darovány do Environmentálního kompenzačního fondu (*Environmental Compensation Fund*), který bude zřízen Úřadem.

4.1.3 Plán monitoringu a environmentálního řízení (*Environmental Management and Monitoring Plan*) a Systém environmentálního řízení (*Environmental management system*)

Žadatel o těžbu má povinnost vytvořit dle článku 50 a Přílohy VII návrhu Těžebního řádu Plán monitoringu a environmentálního řízení.

Účelem tohoto plánu je naplánování monitoringu environmentálních dopadů, a to zejména v kontextu toho, zda jsou v souladu s environmentálními dopady předvídanými v Prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí a zda neporušují standardy a environmentální cíle Úřadu. Měl by být zaměřen na veškeré potenciační problémy, které vyvstaly z posouzení vlivů na životní prostředí. Účelem je dále naplánování konkrétních opatření souvisejících s ochranou životního prostředí, k jejichž provedení se kontrahent zavázal.

Kontrahent musí alespoň jednou za 2 roky či při každé významné události (např. havárie) provést tzv. posouzení výkonnosti plánu monitoringu a environmentálního řízení (*performance assessment*), ve kterém zhodnotí, jakým způsobem je plán dodržován a zdali je aktuální. K provedení posouzení výkonnosti plánu by měl kontrahent najmout externího odborníka.

Za účelem realizace Plánu monitoringu a environmentálního řízení je kontrahent povinen vyvinout, implementovat a udržovat tzv. systém environmentálního řízení s cílem chránit mořské prostředí před dopady činnosti v těžební zóně.

Všechny změny provedené v systému environmentálního řízení kontrahenta musí být zaznamenány ve výročních zprávách kontrahenta a v hodnocení výkonnosti Plánu environmentálního řízení a monitorování. Navrhovaná změna systému environmentálního řízení kontrahenta bude posuzována stejným způsobem jako úprava plánu práce podle článku 57 návrhu Těžebního řádu.

4.2 Povinnosti Úřadu související s ochranou životního prostředí

4.2.1 Regionální plány environmentálního řízení (*Regional Environmental Management Plans*)

Regionální plány environmentálního řízení byly již pro některá území vypracovány (*Clarion-Clipperton zone, CCZ*)²⁵. Jedná se o nástroj Úřadu pro správu území a pro stanovení regionálních strategických cílů a chráněných území. Jsou však závazné pouze ve vztahu k mořskému dnu za hranicemi národní jurisdikce, nikoliv k volnému moři nad ním.

Regionální plány mají poskytnout Úřadu jednotný mechanismus k identifikaci území, která jsou považována za důležitá pro ekosystém, a tato území chránit.

Regionální plány mohou stanovit tzv. zóny speciálního environmentálního zájmu (*Areas of particular Environmental Interest*)²⁶. V těchto zónách je zakázána jakákoliv těžební činnost.

Komise může posuzovat pouze takový plán práce, který je v souladu s relevantním regionálním plánem environmentálního řízení. Pokud pro území, kde má navrhovaná těžba probíhat, není schválen regionální plán environmentálního řízení, je jeho tvorba pro Úřad prioritou.

4.2.2 Inspekce ze strany Úřadu a nápravná opatření

Činnost v Oblasti musí probíhat pod dozorem Úřadu. Rada Úřadu má dle návrhu Těžebního řádu zřídit kolektivní poradní orgán s názvem Výbor pro dodržování předpisů (*Compliance committee*)²⁷. Ten má Radě vypomáhat s výkonem dozoru nad činnostmi v Oblasti. Sestává se z 15 členů a má mít na starosti veškeré záležitosti související s kontrolou dodržování předpisů a kontraktů. Jeho úkoly a pravomoci jsou spravování seznamu inspektorů, jmenování inspektorů, stanovení postupů pro inspekce a přezkoumávání kontrolních zpráv z proběhlých inspekcí.

Vedle výboru má být zřízen post nejvyššího inspektora (*The Chief Inspector*), jenž bude pověřen každodenní správou inspekcí a řízením inspektorů. Nejvyšší inspektor má podávat pravidelné zprávy o inspekcích Výboru pro dodržování předpisů.

Inspektoři budou vykonávat kontroly u kontrahentů.²⁸ Mají svěřenou pravomoc zejména provádět výsledky všech osob spolupracujících s kontrahentem,

²⁵ International Seabed Authority. *Environmental Management Plan for the Clarion-Clipperton Zone* [online]. 2023 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.isa.org/jm/environmental-management-plan-for-the-clarion-clipperton-zone/>

²⁶ International Seabed Authority. *Areas of Particular Environmental Interest* [online]. 2023 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.isa.org/jm/wp-content/uploads/2023/10/SMITH.pdf>

²⁷ *Draft regulations on exploitation of Mineral resources in the Area*, ISBA/29/C/CRP.1, 2023, reg. 96

²⁸ *Draft regulations on exploitation of Mineral resources in the Area*, ISBA/29/C/CRP.1, 2023, reg. 98

vyžádat si a prověřit dokumenty potřebné ke kontrole, osobně navštívit jakékoliv zařízení či loď pod vedením kontrahenta sloužící k těžbě v Oblasti a brát vzorky. Výstupem kontrol jsou zprávy o kontrole (*Inspection Reports*).

S dozorčí pravomocí Úřadu souvisí i pravomoc přímo podniknout nápravná opatření. V případě, že kontrahent neplní své povinnosti, může Úřad podniknout nápravná opatření nezbytná k zabránění vzniku škod na životním prostředí. Vynaložené náklady Úřad musí vymáhat po odpovědných osobách (kontrahent či za určitých okolností navrhuje stát), popřípadě budou uhrazeny z jistoty environmentálního výkonu (*Environmental Performance Guarantee*), který složil kontrahent na účet Úřadu při schvalování činnosti.²⁹

Závěr

V závěru zodpovím na otázku, kterou jsem v úvodu vznesl: Je návrh Těžebního řádu upraven tak, aby dostatečně reflektoval princip předběžné opatrnosti a zajistil ochranu hlubokomořských ekosystémů před negativními vlivy těžby z mořského dna?

Ve třetí části jsem shrnul podmínky, jejichž naplnění je potřeba pro správné reflektování principu předběžné opatrnosti. Podmínky jsou následující:

- a) Získání adekvátních tzv. informací o výchozím stavu (*baseline data*);
- b) Provedení posouzení potenciálního dopadu navrhované činnosti na místo, kde bude činnost probíhat, a to prostřednictvím posouzení vlivů na životní prostředí (*Environmental Impact Assessment*);
- c) Stanovení, zda existuje riziko vážného nebo nevratného poškození (*serious or irreversible harm*);
- d) Posouzení, zdali takové riziko lze dostatečně snížit;
- e) Činnosti, u nichž nelze riziko vážného či nevratného poškození snížit, nesmí být povoleny;
- f) Důsledné monitorování důsledků činnosti, která byla povolena, a to ze strany vykonavatele činnosti i nezávislého orgánu a možnost přijetí adekvátních opatření při zjištění rizika vzniku škody na životním prostředí.

V předchozí části jsem představil ustanovení přímo i nepřímo související s ochranou životního prostředí, které se na těžbu z mořského dna za hranicemi národní jurisdikce aplikují. Jak tato ustanovení mohou společně naplnit podmínky pro reflektování principu předběžné opatrnosti?

²⁹ Draft regulations on exploitation of Mineral resources in the Area, ISBA/29/C/CRP.1, 2023, reg. 104

Informace o výchozím stavu

Získat adekvátní informace o výchozím stavu mořského životního prostředí v zónách těžby je velmi složitý úkol. Jedná se o rozsáhlá území, která se nachází stovky kilometrů od nejbližšího pobřeží a tisíce metrů pod hladinou moří.

Právní úprava těžby z mořského dna byla vyvíjena s tím, že samotná těžba může začít až po několika letech či dekadách průzkumné činnosti. Samotné těžbě předchází fáze vyhledávání a průzkumu vymezené části Oblasti. Fáze vyhledávání je sice více zaměřena na nalezení a identifikaci zdrojů, avšak navazující fáze průzkumu má daleko více účelů. Kontrakt k průzkumu trvá maximálně 15 let s možností opakovaného prodloužení o 5 let. V současné době je většina kontrahentů nucena prodlužovat své kontrakty k průzkumu, jelikož stále musí získat potřebná data k realizaci posouzení vlivů na životní prostředí. Těmito daty jsou zejména informace o výchozím stavu životního prostředí v průzkumné zóně kontrahenta. Úřad má dle vyjádření IOM velmi přísné podmínky³⁰ pro prokázání znalosti informací o výchozím stavu a veškeré tyto informace musí být veřejně dostupné³¹ (k tomu slouží databáze Úřadu *DeepData*³²). Z průměrné délky průzkumných prací můžeme odvodit, že získávání informací o výchozím stavu životního prostředí je pro kontrahenty velmi důležitý a náročný úkon, který neberou na lehkou váhu. Bez zajištění potřebné znalosti těchto informací by nebyl žadateli o těžbu odsouhlasen plán práce.

Dle Kamily Mianowicz, odbornice společnosti IOM na životní prostředí, nebudeme nikdy znát reálné účinky těžby na mořské dno a jeho „obyvatele“, dokud nezačne alespoň v jedné lokalitě komerční těžba z mořského dna. Pouhé modelování či pokusné těžby v rámci fáze průzkumu nemohou sloužit jako jediný zdroj informací pro odhad následků a škod na ekosystému. Znamená to, že pokud nezačne komerční těžba, relevantní informace v plném rozsahu nikdy nezískáme.³³

Provedení posouzení vlivů na životní prostředí

Proces posouzení vlivů na životní prostředí je do návrhu Těžebního řádu zakomponován. Bez posouzení vlivů na životní prostředí by nebyla těžba schválena

³⁰ Mianowicz, Kamila. Osobní rozhovor s Kamilou Mianowicz, Ph.D., odbornicí společnosti IOM na životní prostředí. 29. dubna 2024

³¹ *Draft regulations on exploitation of Mineral resources in the Area*, ISBA/29/C/CRP.1, 2023, reg. 8 odst. 3

³² International Seabed Authority. *DeepData Database* [online]. 2023 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.isa.org/jm/deepdata-database/>

³³ Mianowicz, Kamila. Osobní rozhovor s Kamilou Mianowicz, Ph.D., odbornicí společnosti IOM na životní prostředí. 29. dubna 2024

a kontrahent by ji nemohl zahájit. Provedení posouzení vlivů na životní prostředí je jedním z nejnáročnějších úkolů kontrahentů ve fázi průzkumu.³⁴

Veškeré výsledky, které vzejdou z posouzení vlivů na životní prostředí, musí být promítnuty do Plánu monitoringu a environmentálního řízení (*Environmental Management and Monitoring Plan*). Veškeré potenciálně problematické oblasti těžby musí být v tomto plánu odpovídajícím způsobem zakomponovány.

Tento plán se může v průběhu činnosti měnit, jelikož činnost může mít rozdílné než předpokládané dopady na životní prostředí, a samozřejmě i tyto změny se musí do Plánu monitoringu a environmentálního řízení promítnout. Environmentální řízení je tak z hlediska změn flexibilní, což způsobí i větší pružnost při provádění opatření pro ochranu životního prostředí.

Stanovení, zda existuje riziko vážného nebo nevratného poškození životního prostředí (serious or irreversible harm), posouzení, zdali takové riziko lze dostatečně snížit a zákaz povolení takových činností, u nichž nelze riziko vážné či nevratné poškození snížit

V článku 145 UNCLOS je stanoveno, že Úřad musí přijmout opatření pro zajištění účinné ochrany mořského prostředí před škodlivými vlivy, které mohou vzniknout v důsledku činnosti v Oblasti. Takové předpisy či opatření musí zajistit ochranu a zachování přírodních zdrojů oblasti a zabránit poškození mořské flory a fauny.

Pokud by činností mohlo vzniknout riziko způsobení vážného poškození na životním prostředí, Rada Úřadu musí odmítnout plán práce navrhovaný kontrahentem a pokud byla činnost již povolena, musí vydat příkaz k pozastavení potenciálně škodlivé činnosti.³⁵

UNCLOS pojem „vážné poškození“ nedefinuje. Návrh Těžebního řádu obsahuje definici vážného poškození přímo ve vztahu k poškození na mořském životním prostředí³⁶ (*Serious Harm to the Marine Environment*):

³⁴ Mianowicz, Kamila. Osobní rozhovor s Kamilou Mianowicz, Ph.D., odborníci společnosti IOM na životní prostředí. 29. dubna 2024

³⁵ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu, článek 162 odst. 2, písm. x) a w), [online]. Montego Bay, 1982 [cit. 2024-08-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1996-240>

³⁶ *Draft regulations on exploitation of Mineral resources in the Area*, ISBA/29/C/CRP.1, 2023, definice: “*Serious Harm to the Marine Environment*” means an Environmental Effect that, individually in combination or cumulatively meets any of the following criteria: (a) it is not likely to be redressed through natural recovery within a reasonable period; (b) it impairs the ability of affected populations to replace themselves; (c) it ecosystems; degrades the long-term natural productivity of habitats or (d) causes, on a more than temporary basis, a loss of species richness or biological diversity, including community structure, genetic connectivity among populations, ecosystem functioning and ecosystem services on the seabed, at the sea surface, and in midwater and in the benthic boundary layer, or habitat; or (e) any other criteria contained in the relevant Regional Environmental Management Plan, or Standards.]

„Vážné poškození na mořském životním prostředí (*Serious Harm to the Marine Environment*) znamená *Environmentální účinek*³⁷, který jednotlivě nebo kumulativně splňuje některé z následujících kritérií:

- (a) není pravděpodobné, že bude napraven přirozenou obnovou v přiměřeném časovém období;
- (b) oslabuje schopnost postižených populací se obnovovat;
- (c) degraduje dlouhodobou přirozenou produktivitu stanovišť nebo ekosystémů;
- (d) způsobuje, na více než dočasné bázi, ztrátu druhové rozmanitosti; nebo
- (e) jakákoli další kritéria obsažená v příslušném Regionálním plánu environmentálního řízení (*Regional environmental management plan*) nebo standardech Úřadu.“

S pojmem „nevratné poškození“ (*irreversible harm*) návrh Těžebního řádu neoperuje. Lze se však domnívat, že v definici vážného poškození je obsaženo i poškození nevratné (viz bod (a) definice).

Informace a data o možném poškození na mořském **životním prostředí musí být obsaženy a** zhodnoceny v Prohlášení o posouzení vlivů na životní prostředí, které je součástí žádosti o těžbu. Z těchto dat Úřad získá důležité informace ke zhodnocení, zdali by mohlo být způsobeno **vážné** poškození na mořském životním prostředí. Hodnocení provádí zejména Právní a technická komise (Komise), jelikož je složena z profesionálů v oboru, kteří by měli mít kapacitu k posouzení předložených vědeckých dokumentů. Dle článku 13 odst. 3 písm. b) návrhu Těžebního řádu Komise v souladu s jejími standardy posuzuje, jestli má žadatel dostatečné technologie, znalosti, zkušenosti, kapacitu k dodržování předpisů, kontraktu a kapacity k pravidelnému monitoringu následků těžby. Žadatel musí uvedené prokázat, jinak mu nebude povolena těžba.

Za účelem demonstrace následků těžby a s tím spojeného rizika poškození je prováděna mandatorní testovací těžba kontrahentem ve fázi průzkumu.

K výsledkům posouzení vlivů na životní prostředí se také mohou vyjadřovat i jiné subjekty než Úřad, jelikož jsou veřejně publikovány.

S hrozícími škodami na životním prostředí pracuje Plán monitoringu a environmentálního řízení. Výsledky z posouzení vlivů musí být zohledněny v tomto plánu, a to společně s identifikací všech hrozeb poškození na mořském životním prostředí. Na tyto hrozby musí plán reagovat, jinak nebude Úřadem schválen. Kontrahent musí v souladu s plánem postupně monitorovat způsobené násled-

³⁷ *Draft regulations on exploitation of Mineral resources in the Area, ISBA/29/C/CRP.1, 2023, definice “Environmental Effect” means any material consequences in the Marine Environment arising from the conduct of Exploitation activities, whether positive, negative, direct, indirect, cumulative, temporary or permanent*

ky těžby a tyto výsledky zasílat Úřadu. Pokud tedy kontrahent bude postupovat v souladu s plánem, Úřad bude dostatečně informován o způsobovaných poškozeních na mořském životním prostředí.

Úřad má zároveň vlastní postupy, jak získat či ověřit informace o způsobovaných poškozeních. Takovým nástrojem je zejména inspekce. Inspektor má široké pravomoci a může se osobně účastnit těžby či provádět výsledky zaměstnanců kontrahenta.

Inspekce může být preventivní, nebo může reagovat na určitou událost. Takovou událostí může být například notifikace pobřežního státu, že dochází k činnosti, která může způsobit vážné poškození na mořském životním prostředí.³⁸

Dle panujících principů UNCLOS³⁹ a návrhu Těžebního řádu by se vždy měla zvolit taková metoda těžby, která způsobí co nejmenší poškození životního prostředí. Jaké budou její přesné charakteristiky, je již na konkrétním návrhu kontrahenta a posouzení Komise.

Důsledné monitorování důsledků činnosti vykonavatelem činnosti i nezávislým orgánem a možná adekvátní opatření

Kontrahent je povinen v souladu s Plánem monitoringu a environmentálního řízení provádět monitoring následků těžby během činnosti i po jejím ukončení. Výsledky monitoringu musí pravidelně sdíleny s Úřadem.

Kontrahent je také povinen vést registr, ve kterém jsou zaznamenány veškeré jím vypuštěné odpady do moře. K tomuto registru musí Úřad mít přístup.

Kontrolní moc Úřadu nad kontrahenty je reprezentována inspektory Úřadu. Tito mají provádět kontrolu činnosti kontrahenta ze svého pracoviště i „v terénu“, aby získali co nejdůvěryhodnější a nejrelevantnější informace. V případě, že kontrahent neplní své povinnosti, může Úřad podniknout nápravná opatření nezbytná k zabránění vzniku poškození životního prostředí⁴⁰ a dokonce i vypovědět smlouvu s kontrahentem.

Počet inspektorů by měl záležet na tom, jak robustní bude mít v budoucnu Úřad rozpočet. Financování Úřadu je založeno na tzv. evolučním principu. Je závislé na tom, v jakém objemu bude prováděna samotná těžba v Oblasti. Hlavními příjmy po zahájení těžby budou odvody kontrahentů z činnosti a také správní poplatky.

³⁸ Draft regulations on exploitation of Mineral resources in the Area, ISBA/29/C/CRP.1, 2023, reg. 4 odst. 4

³⁹ Úmluva Organizace spojených národů o mořském právu, článek 145, Montego Bay, 1982.

⁴⁰ Draft regulations on exploitation of Mineral resources in the Area, ISBA/29/C/CRP.1, 2023, reg. 104

Shrnutí

Dle mých závěrů je navrhovaný právní režim těžby v Oblasti v souladu s principem předběžné opatrnosti. Alespoň v rozsahu podmínek, které jsou stanoveny dosavadní právní vědou.

Je potřeba si uvědomit, že princip předběžné opatrnosti nevznikl za účelem toho, aby byla zakázána jakákoliv činnost, při které může vzniknout riziko poškození životního prostředí. Tento princip má životní prostředí chránit před těžbou bez brzd a regulací a bez dostatečných znalostí. V tomto případě se lze domnívat, že při zpracování návrhu Těžebního řádu byl princip předběžné opatrnosti vzat odpovídajícím způsobem v potaz.

O autorovi:

Mgr. Petr Vidlák je absolventem Právnické fakulty Univerzity Karlovy, článek vychází z diplomové práce obhájené na katedře práva životního prostředí.

LEGAL REGULATION OF SEABED MINING BEYOND NATIONAL JURISDICTION

Abstract

In this article, the author deals with the issue of the draft Mining Code, primarily in relation to the protection of the marine environment. The author pays special attention to the application of the precautionary principle in relation to the possibility of commencing seabed mining.

The author attempts to answer the question of whether the draft Mining Code is adapted to sufficiently reflect the precautionary principle and ensure the protection of deep-sea ecosystems from the negative impacts of seabed mining.

Keywords: seabed mining, Mining Code, precautionary principle, law of sea, Area, UNCLOS, International Tribunal for the Law of the Sea

